

Verslag Derde Wal / festival de oversteek

Op zaterdag drie en zondag vier september vond de veertiende editie van Festival de Oversteek plaats. Een multidisciplinair festival op verschillende locaties in Nijmegen noord. Stichting Derde Wal verzorgde de op beeldende kunst gerichte invulling van het programma. Festival de Oversteek bestond dit jaar uit ruim 40 acts op 25 locaties. Het festival telde 700 betalende bezoekers aangevuld door vele honderden toevallige passanten die op dit zonovergoten weekend lopend of op de fiets toevalligerwijs in aanraking kwamen met onderdelen van het programma. De projecten van Derde Wal waren dit jaar gericht op het betrekken van het publiek bij de bijzondere kwaliteiten van het landschap en ze interactief deel te maken van dit avontuurlijke festival. We realiseerden bijdragen van Isolde Venrooy, Lola Bezemer, Notjohn, Jakob van Klinken en Eric Martijn. Hieronder vind u een impressie van de activiteiten en de ontvangst daarvan.

Isolde Venrooy – Observer

Op een weinig opmerkelijk stuk grasland in de buurt van het uitzichtpunt bij Fort Lent plaatste Isolde een gele cirkel met een diameter van circa 8 meter. In deze cirkel zaten verschillende kleine ronde uitsparingen waardoor paardenbloemen en verschillende grassoorten en zegge groeiden. Isolde gebruikte dit object als uitnodiging en hulpmiddel om het landschap anders te ervaren. Ze nodigde mensen uit om de – weinig zeldzame - planten van dichterbij te bekijken en om op het doek te gaan liggen zodat ze de wolken aan de weidse hemel voorbij konden zien trekken. Voorbijgangers viel niet alleen de grote knalgele cirkel op, maar ook de haast rituele sociale ingebruikname daarvan. Met relatief simpele middelen en een open uitnodiging wist Isolde mensen te verleiden tot het nadenken over hun eigen waarneming. Hoe verandert je ervaring van een plek zodra je het eigen lijf anders positioneert, of wanneer het kijken zelf deel wordt van een sociaal gedeelde ervaring? Het goede weer en de locatie langs een drukke fietsweg maakte dat dit werk het beoogde doel, activering van het publiek en het genereren van aandacht voor het landschap, ruimschoots behaalde.

Lola Bezemer - Soft Partition

Lola ontwikkelde een performance voor twee personen die gedurende het gehele festival van locatie naar locatie bewoog. Gehuld in twee felgroene overalls droegen zij een meterslange, aan

hoge stokken bevestigde doek door het landschap. Deze doek, felroze aan de ene zijde, vaalgroen aan de andere, kreeg door de handelingen van de performers sculpturale kwaliteiten. Het ding werd opgerold, uitgetrokken en vervormd. Als tent, cocon, spandoek zonder boodschap, deel van het landschap, monumentale hangmat of banier. Het werk stak scherp af tegen het verdroogde gele dijklandschap en de moderne architectuur in de omgeving. Fietsers verbaasden zich over het stille zwoegen van deze twee met dit onmundige vaandel. Een enkeling riep de performers wat toe en een ander stapte af om het op de telefoon vast te leggen.

notjohn

Bij de 'drempel', het bruggetje tussen Veur Lent en Lent liep een zonderling gekleed figuur met zelfgemaakt tekengereedschap over het waalstrand en de weg ernaast. Plastic flessen op wieltjes, harken en houten constructies gaven het publiek de kans om lijnen van gekleurd zand door het landschap te trekken. De kunstenaar vroeg het publiek zich te laten leiden door de omgeving en de eigenschappen van zijn tekenapparaten. Notjohn is een collectief van anonieme kunstenaars die situaties creëren waarin ze reageren op de ruimte die mensen innemen op deze planeet. Ze zoeken naar interactieve kunstvormen zonder 'voltooid' staat. Deze open uitnodiging tot een reactie op het landschap past zowel binnen hun eigen praktijk als binnen de doelstellingen van het festival. De presentatie kwam wat voorzichtig op gang – het was niet duidelijk wat het publiek kon doen – maar gaandeweg de dag ontstonden er toch grote collectieve tekeningen op het strand en op de weg.

Jakob van Klinken

In een paradijselijke fruitboomgaard aan de weg smitjesland liet Jakob van Klinken zich inspireren door de 'folly': semi-functionele en voornamelijke extravagant decoratieve

tuinarchitectuur zoals deze in Engelse landschapstuinen te vinden is. Hij gebruikte dit uitgangspunt voor vervaarlijke kartonnen architectonische sculpturen. Deze objecten stelt hij voor als allegorie – of allegaartje – van alle hoop en frustratie die gepaard gaat met tuinieren en in bredere zin het dagelijks bestaan. Hij is gefascineerd met de emotionele band die mensen kunnen hebben met bepaalde praktische objecten en de vergaande implicaties van bezit en onderhoud van deze 'dingen'. In deze boomgaard vormen ze vooral een wonderlijk contrast met de idylle ter plekken, nog versterkt door de akoestische optredens van het folkduo Imke Loeffen en Mariska Petrovic. Het sprookjesachtige vertoon van lieflijke muziek tussen zongerijpt fruit wordt verstoord door de monsterlijke sculpturen van Jakob. Ondank dat deze locatie aan de buitenrand van de route lag en niet vreselijk goed te vinden was melde Jakob toch een goede aanloop gedurende de dag. Hij was zelf zeer betrokken bij het project en heeft vele mensen een boeiende introductie gegeven tot zijn werk.

Eric Martijn – Cosmas & Damian

Twee gigantische 'fonteinen' blazen met veel industrieel kabaal wolken fris water over de festivalbezoekers. Zeker in een aanhoudende periode van droogte is de bescheiden plas water op een stukje betonnen bedrijfsterrein wrang te noemen. De frisse lucht is echter meer dan welkom, helend zelfs. Cosmas en Damianus, tweelingbroers en begaafde geneesheren uit de 3e eeuw na christus, bieden hier dat waar de mensen volgens Eric Martijn naar smacht. Nieuwe lucht, zuurstof in de longen van de maatschappij. Met groots kunstvertoon aan de man gebracht. Veel van het werk van Eric ontstaat van de situatie zoals hij deze aantreft. Hij probeert de bestaande zaken uit te vergroten en te voorzien van extra betekenis. Het non- descriptie stuk terrein wat hij koos voor dit project kreeg ineens een poëtische lading, al

begreep lang niet iedere passant waarom hij/zij natgespoten moest worden. Het werk vormde een mooie opmaat naar het technisch vertoon van Deltatune in een loods net achter deze ventilatorfonteinen.

Evaluatie & toekomst

Het festival werd zeer gewaardeerd door de deelnemende kunstenaars en het publiek. Het feit dat het een korte looptijd heeft en experimenteel van aard is ervoeren zij als een grote vrijheid. Dit is ook te zien aan de toch imposante werken die zij in deze tijdspanne wisten te realiseren. Hoewel de hoeveelheid verkochte kaarten omhoog mag, heeft iedereen de hele dag voldoende doorloop en aandacht gehad, voornamelijk van passanten. Het format, waarin gebruik gemaakt wordt van de bijzondere nieuwe locaties van Nijmegen noord die vaak ook bij lokale bewoners nog niet bekend zijn, past goed bij de ambitie van Derde Wal om de publieke ruimte van de stad te ontsluiten. Het programma wat wij aanboden werkte als brug tussen het landschap van Nijmegen noord en het meer theatrale of muzikale aanbod van het festival. Onderweg van de ene locatie naar de andere boden de hier beschreven werken verwondering langs de route.

De samenwerking met de organisatie van het festival verliep goed en het door ons gerealiseerde programma voldeed aan hun verwachtingen. De kunstenaars gaven aan tevreden te zijn over de geboden begeleiding en over voldoende middelen te beschikken voor de realisatie van hun projecten. Het betreft een festival waarbinnen veel eigen initiatief wordt verwacht van de deelnemers (en het publiek) en deze groep kunstenaars speelde daar intuïtief op in.